

یادداشت | فاطمه (سلام الله علیها) در احادیث شیعه و اهل سنت

به گزارش حوزه اندیشه [خبرگزاری تقریب](#)، رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند: «فاطمه سرور زنان جهان است». فاطمه زهرا (سلام الله علیها) برترین الگو برای زنان و مردان عالم از ابتدا تا کنون و همیشه بوده و خواهند بود. امروز رمز موفقیت جهانیان در عمل به فرامین نورانی قرآن و اهل بیت و تاسی به سیره اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) می باشد.

امام صادق (ع) فرمودند: خداوند مریم (س) را بر زنان زمان خودش برتری داده است اما فاطمه برترین زنان دنیا و آخرت است. (معانی الأخبار، الشيخ الصدوق، ص ۲۰۱)

به جرأت می توان گفت که فاطمه اصل و ریشه درخت پاکی ها است: «أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّاهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فَرِي السَّمَاءِ». (ابراهیم ۲۴)

امام باقر(ع) در تفسیر و توضیح آیه فوق فرمود: مقصود از این شجره رسول خدا (ص) است که ریشه و اصل

آن فاطمه زهرا (س) است. (بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۱۳۳) منظور از عنصر الشجرة که در روایت آمده است همان ریشه و اصل می‌باشد. (مقایس اللغة، ابن فارس و فاطمة الزهراء بهجة قلب المصطفى، أحمد رحمانی همدانی، ص ۴۹)

الگو گرفتن از زندگی ائمه (علیهم‌السلام) جزو تأکیدات اسلامی و در جهت ساختن سبک زندگی مناسب مؤمنان است، و حضرت فاطمه الزهرا (سلام‌الله‌علیها) از جمله اولیای الهی است که احادیثی در منابع فریقین در فضیلت و جایگاه الهی ایشان وجود دارد. یکی از آنها حدیث «فَاطِمَةُ بِمَهْوَعةٍ مِنْ دَرَجَاتِ فَاطِمَةَ آذَاهَا وَفَقْدَهُ آذَانِي» است که پیامبر اسلام (ص) آن را در مورد ایشان فرموده و برخی از علمای شیعه از این حدیث، عصمت حضرت زهرا (س) را استنباط کرده‌اند (طبرسی، فضل بن حسن، اعلام الوری بأعلام الهدی، ج ۱، ص ۲۹۴، مؤسسه آل البيت (ع)، قم، چاپ اول)

مقام معظم رهبری درباره‌ی الگو گرفتن از زندگی حضرت زهرا (سلام‌الله‌علیها) می‌فرمایند: «در زندگی فاطمه‌ی زهرا باید دقیق شد، با نگاهی نو آن زندگی را شناخت، فهمید و به معنای واقعی کلمه آن را الگو قرار داد.» بیانات رهبری 30/۰۱/1393

حضرت فاطمه الزهرا (سلام‌الله‌علیها) در تعامل با پدر؛ اوج احترام و مهربانی و در تعامل با همسر؛ اوج تأمین آرامش زندگی و در تعامل با فرزندان؛ محبت مادرانه و تربیت دینی و در صحنه‌های اجتماعی و انقلابی حضوری شجاعانه داشتند.

تعبیر رهبر معظم انقلاب که با الهام از روایات ائمه هدی (علیهم‌السلام) و در تعبیر بلندی چون «زن بی‌مانند»، «شبه به اسطوره»، «فرشته نجات انسان‌ها در طول تاریخ» و «یک طرف گفتگو با فرشتگان» در مورد حضرت زهرا (س) طرح شده، مقدمه‌ای است برای این سخن که «همان چیزی که چشمان سطحی‌نگر ما می‌بیند، خیلی با عظمت است. یعنی آن زندگی کوتاه چه در دوران کودکی، چه در دوران نوجوانی و چه در دوران تأهل و ازدواج و خانه‌داری این قدر پُر مغز است». (بیانات در دیدار جمعی از مداحان 19/۰۷/1377)

حضور و فعالیت حضرت زهرا (سلام‌الله‌علیها) در عرصه خانواده سبب کم‌رنگ شدن حضور اجتماعی و انقلابی آن حضرت نشده است. ایشان پیش از رحلت نبی اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله) در ماجرای مباحله حاضر شد. هنگام نبرد مسلمانان در مناطق جنگی حضور یافت و به عنوان پرستار به مجاهدان یاری رساند. (صحیح البخاری، ج ۵، ص ۳۸) حتی با وجود فرزندان خردسال نیز در نبرد خندق حاضر شد و یا در صحنه‌ی فتح مکه با

پس از رحلت پیامبر (صلی الله علیه و آله) نیز ایشان با درک جایگاهی که نزد صحابه و دیگر مسلمانان دارد، حضور و تأثیر جدی‌تری در صحنه‌های اجتماعی و سیاسی داشت و در این راستا با اقدامات خود برای حمایت از حق امامت و ولایت نشان داد که از درکی عمیق و وصفی‌ناشدنی از اهداف اسلام و اطراف حق و باطل برخوردار است. (طبرسی، احتجاج، ج ۱، ص ۹۷ به بعد.)

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله درباره وجود مقدس فاطمه الزهرا (س) فرموده است: اگر نیکی‌ها و زیبایی‌ها به صورت انسانی جلوه کند، همانا او فاطمه خواهد بود؛ بلکه او از آن برتر است، به راستی که دخترم فاطمه برترین انسانها روی زمین از نظر عنصر و ذات، و از نظر شرافت و بزرگواری است. (فرائد السمطين، حموی جونی، ابراهیم ابن محمد ج ۲، ص ۶۸)

فاطمه است دیگر، زمانی مادرانه به دلداری پدر اقدام می‌کند و عنوان ام ابیها می‌گیرد، و وقتی دیگر همسری همراه و استوار می‌گردد و مادری مهربان برای فرزندان است. روزی در جریان مباحثه فخر پیامبر اعظم و مسلمانان، و روزی دیگر تنها پشتیبان امام تنها و مظلوم دوران خویش است.

امام جعفر الصادق (ع) می‌فرماید: او صدیقه کبری است که بر محور شناخت او قرن‌های گذشته دور زده است. (بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۰۵). و او را محور خلقت معرفی می‌نماید.

عبد الرؤوف مناوی، از علمای اهل سنت در کتاب فیض القدير با اشاره به روایت «فاطمة بضعة منی» از قول ابوالقاسم سهیلی از علمای اهل سنت می‌گوید: «إستدلّ» به سهیلی علی‌ان من سیدّها کفر لانه یغضبه و أنها أفضل من الشیخین» (فیض القدير، ج ۴، ص ۵۵۱) "سهیلی بر اساس این روایت استدلال کرده است همانا هرکس فاطمه را سب کند کافر است؛ چون رسول خدا به او غضب می‌کند و این که او افضل از شیخین است".

حاکم نیشابوری و بسیاری دیگر از علمای اهل سنت از همسر رسول خدا (عایشه) نقل کرده‌اند که درباره فاطمه می‌گوید: کسی را ندیدم که راستگو تر از فاطمه باشد، مگر فردی که او را به دنیا آورده است (یعنی پیامبر ص) (المستدرک علی الصحیحین، ج ۳ ص ۱۷۵)

و فاطمه چه مظلوم زیست؛ با این که دختر نبی خدا (ص) و همسر مرتضی (ع) است ولی در شهری که به نام پدرش مدینه نامیده شده، تاب تحملش را ندارند و او را متحمل سختی‌ها و رنج‌ها می‌نمایند. رنجی که

تا ابد قلب انسان را می فشارد و بغض سنگینی بر دل فرزندان آدم می نهد. و خدا می داند و بس....
يَا فَاطِمَةُ اشْفَعِي لِي فِي الْجَنَّةِ فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَأْنًا مِنْ الشَّأْنِ... .